

PERSPECTIVA BIBLIOGRAFICĂ ASUPRA DEPORTĂRILOR DIN RSS MOLDOVENEASCĂ

Dr. hab. **Constantin MANOLACHE**

Dr. **Ion Valer XENOFONTOV**

Biblioteca Științifică (Institut) „Andrei Lupan”

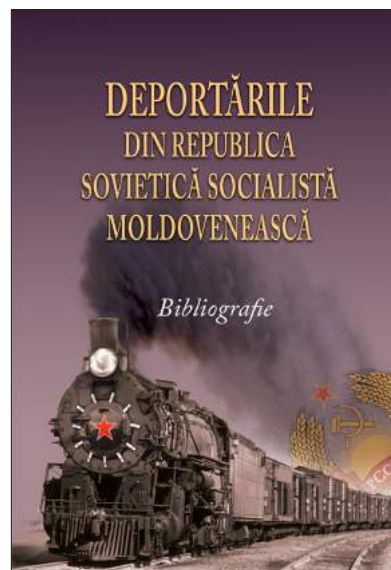
Prin elaborarea unei bibliografii consacrate deportărilor, s-a urmărit o acțiune cu triplă semnificație: științifică, educațională și socioemoțională. S-a pornit de la premisa că, în perioada recentă, în mediul instituțional științific s-au editat mai multe lucrări referitoare la subiectul deportărilor sovietice. Multiplicitatea și complexitatea acestor studii s-a diversificat ca tematică și abordare, iar cititorului interesat, deseori aflat într-o penurie de timp, îi este dificil să le cunoască în amănunt.

Totodată, demersul științific poate fi afectat în cazul în care lucrările de bază, fiind necunoscute, nu pătrund în spațiul public sau în cel de cercetare. Titlurile de monografii, articole din reviste și volume tematice sunt o expresie a realizărilor științifice referitoare la subiectul valurilor de deportări din RSS Moldovenească. Tabloul cognitiv este completat și cu informații din spațiul instituțional-juridic. Actele normative și legislative se referă la subiectele privind statutul social al victimelor represiei politice, organizarea instituțională a unor organizații, acte de justiție a memoriei (de edificare a unor monumente consacrate comemorării evenimentelor traumatizante) etc.

Tematică pusă în discuție nu a aparținut doar mediului științific, ci se repertoriază și la spațiul publicistic. Mass-media a avut un rol de mediere între victimele deportărilor, societate și mediul instituțional public.

Alături de discursul „prelucrat” în atelierul cercetătorului, istoricului etc., există și unul „brut”, prezentat nemijlocit de martorii direcți ai faptului istoric realizat. Din această perspectivă, sursele documentare de arhivă, mărturiile audio și video sunt relevante. Ele întregesc imaginea deportărilor și transmit prin releu emoțional mesaje complexe ale dimensiunii umane.

Fenomenul deportărilor, ca parte componentă a istoriei românilor din spațiul actual al Republicii Moldova, este asumat în mediul educațional prin lecțiile de prezentare a memoriilor celor deportați, prin materialele didactice utilizate în cadrul lecțiilor de istorie, educație civică etc. Astfel, lucrarea de față poate con-

Deportările din Republica Sovietică Socialistă Moldovenească: Bibliografie. Bibliogr.: Janna Nikolaeva, Lidia Zasavițchi. Chișinău: Biblioteca Științifică (Institut) „Andrei Lupan”, 2018. 168 p.

stitui un suport didactic pentru profesori, elevi, dar și pentru publicul studios – studenți, masteranzi, toți cei interesați de subiectul pus în discuție.

În esență, materialele acumulate, printr-un efort profesional și instituțional, creează un monument consacrat memoriei, istoriei traumatizante. E vorba de un fapt istoric major din istoria spațiului pruto-nistrean, care urmează să fie asumat în complexitate de societate.

Aceste achiziții editoriale constituie rodul unei experiențe valoroase în domeniul cercetărilor bibliografice, fiind sistematizate cu grijă de două bibliografe consacrate din Republica Moldova – Lidia Zasavițchi și Janna Nikolaeva. În final, alcătuitoarele au realizat 1 234 de înregistrări. Lucrarea oferă o accesibilitate a informației prin intermediul indicelui de nume.

Cercetarea bibliografică este emblematică și reprezentativă pentru istoria contemporană, marcată profund de ingerința factorului politic și ideologic în destine individuale și colective.